

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U000889

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-02-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Онопрієнко Катерина Володимирівна

2. Kateryna Onopriienko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6455-5329

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 28-02-2024

Спеціальність за освітою: 051 Економіка

Місце роботи здобувача: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): 1096

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.01.75, 06.51

Тема дисертації:

1. Організаційно-економічні засади розвитку системи освіти дорослих
2. Organizational and economic foundations of the adult education system development

Реферат:

1. Теоретичне дослідження організаційно-економічних засад функціонування системи освіти дорослих дозволило систематизувати її понятійно-категоріальний апарат, що передбачає розмежування ключових понять «освіта», «навчання», «дорослі» в системі соціально-економічних відносин. Визначено, що на неї покладено важливі не лише соціальні (підвищення кваліфікації, соціалізація та розвиток особистості), а й економічні (зменшення безробіття та соціальної нерівності, стимулювання інновацій та розвитку) функції. Розвиваючись в сучасних умовах для освіти дорослих характерними є такі тенденції як широке використання онлайн-форматів та дистанційних курсів, акцент на оцінці компетентностей та здобутті навичок для майбутньої роботи, підсилення ідеєю постійного навчання протягом усього життя, важливість соціальної інтеграції та включення. Виявлено, що розвиток освіти дорослих стає ключовим фактором у

формуванні та модернізації відповідних стратегій розвитку в провідних країнах Європи, зокрема шляхом кореляційно-регресійного аналізу підтверджено, що при зміні рівня середньої заробітної плати в країнах Європи на 1\$, відсоток залучених дорослих до навчання зростатиме на 0,004%. Більш широкого розгляду набули теоретичні засади обґрунтування структурно-функціональних взаємозв'язків системи освіти дорослих з конкурентоспроможністю економіки та Цілями сталого розвитку. Це дозволило визначити основні тренди у кроссекторних наукових дослідженнях та простежити зміни у зацікавленості до освіти дорослих у хронологічному вимірі. Було встановлено основні географічні центри наукових досліджень, що зосереджені в Америці, Об'єднаному Королівстві Великобританії, Канаді та Швеції, та провідні дослідницькі організації (університет Стокгольму, університет соціальних досліджень Стокгольму, університет Умео), між якими налагоджені розгалужені мережі співавторства. Дана робота наочно висвітлює стратегічну важливість інвестицій у сферу освіти дорослих, розглядаючи їх як ключовий фактор розвитку персоналу. За експертними оцінками, у 2023 році світові витрати на навчання на робочому місці досягнуть 380 млн дол. США у порівнянні з 244 млн дол. США у 2009 році. У роботі висунуто та емпірично підтверджено за допомогою кореляційного, лінійного регресійного аналізів та ряду непараметричних тестів існування системних взаємозв'язків у ланцюзі «попит на освіту дорослих – конкурентоспроможність країни – добробут населення» на прикладі країн Європи. Зокрема виявлено численні позитивні й тісні залежності між часткою осіб віком 18-64 роки, які залучені до навчання з субіндексами глобального індексу конкурентоспроможності: інноваційним потенціалом, розвиненістю фінансових ринків, рівнем навичок та розвиненістю інститутів. Доведено, що зміна попиту на освіту дорослих на 1% призведе до більш відчутного збільшення глобального індексу конкурентоспроможності для країн з високим рівнем ВВП на душу населення (на 0.004 од. з коефіцієнтом детермінації 0,92), ніж з низьким (на 0.007 од з коефіцієнтом детермінації 0,35). Враховуючи результати проведеного аналізу, здійснено кластеризацію країн Європи на основі поєднання ієрархічного методу Ворда та неієрархічного k-середніх за найбільш релевантними детермінантами забезпечення конкурентоспроможності та попитом на освіту дорослих. В основу процедури покладено п'ять індикаторів (інститути, навички, розвиток бізнесу та інноваційний потенціал, попит на освіту дорослих), відібраних за методом головних компонент як каталізаторів конкурентоспроможності національної економіки та системи освіти дорослих в країнах Європи. Розроблено методологічний підхід обґрунтування детермінант впливу на споживчий вибір економічних агентів на ринку освітніх послуг, що базується на основі лабораторного експерименту, заснованого на положеннях поведінкової теорії. Отримані результати стали основою для формалізації матриці параметрів щодо формування патернів навчального онлайн-контенту у бізнес-освіті дорослих. Встановлено, що найбільш ефективними маркетинговими каналами розподілу на сьогоднішній день через Інтернет є соціальні мережі, електронна пошта, месенджери та мобільні додатки, а через іммерсивний маркетинг – технології 3D, AR та VR. На основі моделі «принципал – агент» запропоновано трансформаційні механізми організаційно-економічної взаємодії органів місцевої влади та провайдерів освіти дорослих, що передбачають перерозподіл їх функцій, повноважень і відповідальності щодо використання та контролю бюджетних коштів, що виділяються на забезпечення розвитку системи освіти дорослих.

2. The theoretical study of the organizational and economic foundations of the functioning of the adult education system made it possible to systematize its conceptual and categorical apparatus, which provides for the demarcation of the key concepts "education", "training", "adults" in the system of socio-economic relations. Based on the analysis of the organizational support for the functioning of adult education systems in different countries of the world, it was established that the existing models are not identical, and they differ depending on the socio-cultural, economic, historical and political conditions of each country. It was revealed that the development of adult education becomes a key factor in the formation and modernization of relevant development strategies in the leading European countries, in particular, through correlation and regression analysis, it was confirmed that if the average wage level in European countries changes by \$1, the percentage of adults involved in education will increase by 0.004%. The theoretical foundations of the substantiation of the structural and functional interrelationships of the adult education system with the competitiveness of the economy and the Sustainable

Development Goals have gained wider consideration. This work clearly highlights the strategic importance of investments in the field of adult education, considering them as a key factor in personnel development. In the work, the existence of systemic interrelationships in the chain "demand for adult education - competitiveness of the country - welfare of the population" is proposed and empirically confirmed with the help of correlation, linear regression analyzes and a number of non-parametric tests, using the example of European countries. In particular, numerous positive and close dependencies between the share of people aged 18-64 who are involved in education with the sub-indices of the global competitiveness index: innovative potential, development of financial markets, level of skills and development of institutions were revealed. It is proved that a change in the demand for adult education by 1% will lead to a more significant increase in the global competitiveness index for countries with a high level of GDP per capita (by 0.004 units with a coefficient of determination of 0.92) than with low ones (by 0.007 units with a coefficient of determination 0.35). This argues for the need to take into account indicators of the development of the adult education system when creating a methodology for assessing the competitiveness of countries. Taking into account the results of the analysis, a clustering of European countries was carried out according to the most relevant determinants of ensuring competitiveness and demand for adult education. The procedure is based on five indicators (institutions, skills, business development and innovation potential, demand for adult education). As a result, the dynamic trajectory of changes of European countries between the five main clusters for 2012-2021 was highlighted. The methodological approach of substantiating the determinants of influence on the consumer choice of economic agents in the market of educational services has been developed, which is based on the basis of a laboratory experiment based on the provisions of behavioral theory. The obtained results became the basis for the formalization of the matrix of parameters regarding the formation of patterns of educational online content in business education of adults. It has been found that the most effective distribution marketing channels today are through the Internet social networks, e-mail, instant messengers and mobile applications, and through immersive marketing - 3D, AR and VR technologies, which help to provide learning through experience and feeling, which increases the motivation of the consumer educational services. On the basis of the "principal-agent" model, transformative mechanisms of organizational and economic interaction of local authorities and adult education providers are proposed, which provide for the redistribution of their functions, powers and responsibilities regarding the use and control of budget funds allocated to ensure the development of the adult education system.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Kuzior A., Krawczyk D., Onopriienko K., Petrushenko Y., Onopriienko I., Onopriienko V. Lifelong Learning as a factor in the Country's Competitiveness and Innovative Potential within the Framework of Sustainable Development. *Sustainability*, 2023. № 15(13). 9968.
- Onopriienko K., Lovciová K., Mateášová M., Kuznyetsova A., Vasylieva T. Economic policy to support lifelong learning system development & SDG4 achievement: Bibliometric analysis. *Knowledge and Performance Management*, 2023. №7(1). P. 15-28.
- Onopriienko I., Onopriienko K., Bourekkadi S. Immersive Technologies in Adult Learning as an Innovative Marketing Tool in the Educational Market. *Business Ethics and Leadership*, 2023. №7(2). P. 63-72.

- Onopriienko K., Vasylieva T., Bourekkadi S., Rehak R., Artyukhova N. Effectiveness of open education in the lifelong learning system. Philosophy, Economics and Law Review. 2023. Vol. 3. No. 2. P. 104-112.
- Онопрієнко І., Онопрієнко К. Сучасні тренди інтернет-маркетингу у сфері освіти дорослих. Східна Європа: Економіка, Бізнес та Управління, 2022. № 1(34). С.181-185.
- Onopriienko K., Duranowski W., Petrushenko Y., Artyukhov A. Digitalization of Adult Education in the Context of Human Capital Development. Bulletin of the Cherkasy National University. Economic Sciences, 2021. №1. С. 49-56.
- Petrushenko Y., Mayboroda T., Onopriienko K. Assessment of demand for public goods in the non-market services sector. Visnyk of Sumy State University. 2020. №1. P. 124-131.
- Онопрієнко І., Онопрієнко К. Сучасна концепція маркетинг-менеджменту в системі економічної теорії. Східна Європа: Економіка, бізнес та управління, 2019. № 4(21). С. 11-15.
- Onopriienko K., Onopriienko I., Onopriienko V. Application of Digital Marketing Tools in The Field of Lifelong Education. Digital Macro Trends and Technologies of The XXI Century. Monograph. Edited by Tatomyr I., Kvasniy L. Praha: OKTAN PRINT, 2023. P.122-133
- Onopriienko K. Adult Education as an Economic Priority. National Development Goals: Innovation Framework. Monograph. ed. by Prokopenko O., Omelyanenko V. United Kingdom: Agenda Publishing House Limited, 2020. P. 60-73.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: підвищення продуктивності праці; забезпечення промисловості чи населення новим видом інформаційно-комунікаційних послуг

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U003935 0123U100114

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петрушенко Юрій Миколайович

2. Yuriy Petrushenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9902-7577

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бальцерзак Адам ..
2. Adam Balcerzak

Кваліфікація: д.н, професор, 051**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-0352-1373**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Вармінсько-Мазурський університет**Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:** ul. Michała Oczapowskiego 2, Olsztyn, 10-719, Польща**Форма власності:** Державна**Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів****Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Длугопольський Олександр Володимирович
2. Oleksandr Dluhopolskyi

Кваліфікація: д.е.н., доц., 08.00.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-2040-8742**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Західноукраїнський національний університет**Код за ЄДРПОУ:** 33680120**Місцезнаходження:** вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Затонацька Тетяна Георгіївна
2. Tetiana Zatonatska

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-9197-0560

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Щербаченко Вікторія Олексіївна

2. Viktoriia Shcherbachenko

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4570-3389

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Воронцова Анна Сергіївна

2. Anna Vorontsova

Кваліфікація: к. е. н., викладач, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0603-3869

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Леонов Сергій Вячеславович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Леонов Сергій Вячеславович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

УкрІНТЕІ

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна